

Fiskimaðurin er yvirstættin

Stórir partur av trolaraflotanum liggur nú svínabundin.

Tann, sum livir av at fiska á Kuba, er eina best fyri í samfelagnum. Hóast kubanska fiskivinnan, eins og sama vinna um mesta partin av heiminum, hevur kent til niðurgongd seinastu 10 árin, verða fiskimenninir roknaðir sum ríkmenn á Kuba

Orð og myndir:
Edvard Joensen

Sleppur tú sum kubanari við einum fiskiskipi, er framtíðin bjargað. So kanst tú vinna pening, sum gevur atgongd til vørur, tann vanligi kubanarin bert kann droyma sær til.

So stutt og greitt lýsir tann 49 ára gamli Lazaro Gomes støðuna hjá kubanska fiskimanninum mótevnis til vanliga arbeiðsmanninum á landi.

Og hann fær undirtøku frá Rafael Soares, sum var sjómaður til einaferð miðskeiðis í nítíðrunum. - Fiskimenninir eru at rokna sum reinir milliónerar, heldur Rafael uppá.

Lazaro Gomes sigur, at hóast endamálið hjá kommunistisku stjórnini á Kuba er, at øll skulu vera líka, er eingin ivi um, at ein ávisur stættarmunur er.

Og hann ivast ikki í, hvør yvirstættin er. Tað er hansara eigna stætt. Teir sum manna fiskiflotan.

- Sjálvandi liggur fiskimaðurin eitt stig hægri enn onnur fólk á

Kuba. Tí fiskarin kann vinna so mikið av peningi, at hann fær spart upp. Tað hevur vanligi arbeiðarin ongan verðins kjans til, sigur hann.

- Loyndarmálið er, greiðir Lazaro frá, at fiskimaðurin hevur havt møguleika at koma í fremmandar havnir, har hýran verður útgoldin í dollarum. So ber til at keypa ymiskt, brúk er fyri heima, og sum ikki fæst á Kuba.

Eisini eru fiskimenninir tað betur tryggjaðir enn onnur, at teir hava eina minstuløn upp á 350 pesos um mánaðin. Hóast tað ein-

ans er umleið 120,- danskar krónur, er tað eftir kubanskum víðurskiftum góð inntøka. Men ert tú heppin og fiskar væl, kann hon saktans koma upp á tað duplta. Tí eisini í tí kommunistiska Kuba verður avroknað eftir marknaðarprinsippum. Og manningin fær part av tí, sum veiðan gevur. Er so lagið gott á reiðaranum, og hann hevur atgongd til dollarar, verður útgoldið í fremmandum valuta. Og tað skramblar í kassanum.

Lazaro Gomes tosar av royndum. Hann hevur síðan á heilt ung-

um árum verið sjómaður. Seinnu nógvu árin hevur hann verið maskinmeistari við ymsum trolarum hjá stóru statsreiðarunum. Nú er hann farin av trolararum og fer við einum havransóknarskipi. Sum meistari.

Eisini raktir

Tað rakti kubansku fiskivinnuna ógvuliga hart, at kommunistaveldini í Eystureuropa gingu burtur seinast í áttati- og fyrst í nítíðrunum. Knappliga var eingin av gomlu, tradíonellu samstarvsfeløgnum eftir.

Fiskiveiðiavtalur, sum vanliga vórðu gjørdar við Sovjetsamveldið og DDR, fingust ikki meira, tí londini vóru ikki til. Heldur ikki bar til at fiska á vanligu leiðunum fram við afrikansku strondini, sum kubanar plagdu at fáa loyvi til í sínámillum avtalum við Sovjet, sum hevði fiskiloyvi har niðri. Serliga varð roynt við Kongo- og Angolastrendurnar, og varð tá vanliga umskipað í Las Palmas á Gran Canaria.

At avtalur framvegis eru við

Kanada hjálpir eitt sindur. Men heldur enn føroyingar sleppa kubanar ikki at fiska óavmarkað í kanadiskum sjógvi. Og eisini teir merkja í ríkiligt mót avmarkingarnar á eitt nú Flemish Cap, har teir annars hava fiskað rækjur seinnu árin.

Eitt sindur av útróðri er á Kuba. Men tað er bara ein víðfáningur, heldur Lazaro Gomez.

Tað er soleiðis, at gamlir, upplagstir fiskimenn fáa loyvi at royna fram við landi í egnum jollum. Soleiðis fyri at skoyta sær eitt sindur upp í pensiónina, sigur hann. Og tað, teir fáa, kunnu teir so selja á almenna fiskamarknaðinum.

Men vilja teir heldur sjálvir nýta fongin, ber tað eisini til. So verða teir døgurðarnir færri at keypa.

Men teir hava bert loyvi at royna innan fyri seks fjórðingar, greiðir Lazaro Gomes, maskinmeistari, frá.

Um grundin er, at tað er so stutt til Florida, ella tað er tí, at bátarnir ikki eru í serliga góðum standi, vil hann ikki siga nakað um. Men

”Hetta er einki lív fyri meg. Eg vil sleppa til skips aftur. Tess fyrr, tess betri. Fái eg ein kjans í morgin, taki eg av beinanvegin. Eg eri útbúgvinn til at fiska, og tað dugi eg.